ADDITIONES.

a *Cogere ſubditos.*] Idem quod molendinum, vel furnum habens in loco non poſſit aſtringere homines d. loci, licet longiſſimo tempore iuerint ad molendum in molendinis, vel coquendum in furnis, quia in ijs, quæ ſunt facultatis, non cadit præſcriptio, communem vide per Iaſ. in l. quo minus. q 25. ff. de flumi. & habetur plene per Rol. in cõſ. 22. & 30. volu. 2. & plenius dixi in collect. mea com. opi. in verb. molendinum, nu. 1. 2. ubi etiam poſui limitat. tres: Videlicet primo, niſi talis ordinatio reſpiceret publicam utilitaté, puta, quia molendina ſunt fiſcalia, uel furni fiſcales, & ij redditus ſeruirent publicis neceſſitatibus, quia hoc caſu ualet ordinatio. Secunda limit. eſt, ubi dominus prohibuiſſet, & longiſſimo tempore perſeueraſſet prohibitio, in coquẽdo, uel molendo, &c. Tertia eſt, niſi ex priuilegio, uel conſuetudine acquiſiuiſſet, ut nemini liceat alibi coquere pané, uel molere, &c. & eſſet inductũ hoc. *Giac.*

Nunquid dominus poſſit cogere ſubditos ad molendum.] 1 Quod domini, † iuriſdictionem, merum, & mixtum imperiũ habentes, ſuperiorem tamen recognoſcẽtes, ſtatuto nequeant ſubditos ſuos præciſe ad ſua molẽdina cogere, uerius eſt: ſiue ob commodum priuatũ dominorũ id fiat: ſiue etiã, ut redditus publicus inde augea- 2 tur. Siquidẽ meræ facultatis exiſtentia ſtatuto adimi haud poſſunt: maxime, ſi populi libertas minuatur, & alij damnũ inferatur. Poſſet tamẽ tanta eſſe ærarij, Reipub. & inopia: ita quod cũ ſumma Reipublic. utilitate, ac bono coniunctum foret, ut iſtiuſmodi ſtatutũ condere, & prohibitionẽ facere liceret. Ita, poſt Didacum Couarr. in cap. poſſeſſor. part. 2. §. 4. num. 7. & complures alios a ſe citatos, ſcriptum reliquit Henric. a Roſenthal. in tract. feud. c. 5. concluſ. 26. *Harprec.*

QVÆST. XXX.

1 a *Quæro, nunquid dominus poſſit cogere ſubditos* [a] *ad molendum in ſuis molendinis? Reſpond. quod non. Et iſta eſt vera, & communis opinio, vt ait Boer. deciſ. 125. circa fin. quẽ tefert Crauet. de antiq. temp. in 4. part. §. circa præmiſſa, poſt nu. 3. vbi late. Bene verum eſt, quod ſi dominus haberet ius molendinorum ex conſuetudine, vel priuilegio, credo, quod alia molendina in eo loco conſtrui non poſſent; & conſequenter quod poſſet dominus cogere ſubditos ad molendum in ſuis molendinis. Et ſuperioribus annis, cum quidam feudatarius haberet in ſuo caſtro ius, & datium hoſpitij; & alius priuatus vellet in eo loco aliud hoſpitium erigere, forte ad æmulationem illius domini: fuit iudicatum, quod liceat domino eum prohibere ad huiuſmodi erectione hoſpitij.*

QVAESTIO XXXI.

SVMMARIA.

Ex Claro.

1 *Vaſallus non poteſt alienare feudum ſine conſenſu domini, & ſi alienet, cadit a feudo.*
2 *Et quid ſi alienatio erat ex alio capite nulla.*
3 *Et quid ſi non ſit ſecuta traditio rei feudalis.*
4 *Et quid ſi appoſita ſit clauſula conſtituti.*
5 *Et quid ſi vaſallus proteſtetur ſe alienare, ſaluo, & reſeruato conſenſu domini.*
6 *Et quid ſi vaſallus poſt alienationem recuperet feudum.*
7 *Et quid ſi alienet ſolũmodo vnam partẽ feudi, an cadat a toto.*
8 *Et quid ſi feudum ſit acquiſitum pro ſe, & quibus dederit.*
9 *Et an poſſit vaſallus alienare commoditates feudi.*
10 *Et an ſi vaſallus alienet omnia bona, quæ habet in tali loco, cenſeatur alienaſſe etiam feuda, quæ ibi poſſedit.*
11 *Et quid ſi vaſallus ſit in magna neceſſitate conſtitutus.*
12 *Et an valeat conſuetudo, quod vaſalli poſſint alienare feuda ſine conſenſu dominorum.*
13 *Et quid ſi vaſallus alienet feudum, domino ſciente, & tacente, an id ſufficiat pro conſenſu.*

Ex Additionibus.

1 *Vaſallus ſine domini conſenſu feudum alienans eo priuatur.*
2 *Eiuſque ratio quæ.*
3 *Vt vaſallus ex cauſa alienationis feudum amittat, quę requirantur.*
4 *Ignorantia quomodo probetur.*
5 *Alienatum quid proprie dicatur.*
6 *An ſi vaſallus poſt alienationem confeſtim recuperet feudum, nihilominus id perdat.*
7 *Ius quæſitum nemini auferendum.*
8 *Fur, domino rem furtiuam confeſtim reſtituens, actionem furti non euitat.*
9 *Vaſallus partem feudi alienans an omni iure ſuo cadat.*
10 *Pœna commenſuranda delicto.*
11 *Nunquid vaſallus ex cauſa magnæ neceſſitatis feudum inconſulto domino alienare queat.*
12 *Nemo cogitur conſentire in venditionem rei ſuæ, vel de ſuo cuiquam benefacere.*
13 *An tacitus domini conſenſus ad feudi alienationem ſufficiat.*

ADDITIONES.

Feudum alienare.] An bona, ſuper quib. actum, alienatum, permutatum, aut quouis alio modo contractũ eſt a vaſallo irrequiſito domino, cadant in pęnam caducitatis: item in quibus Emphyteuta, ſeu vaſallus domini conſenſum requirere debeat, & in quibus non: quæ quidẽ caducitas quibus verbis vitietur, & quo caſu non ſolũ in proprio, ſed in facto alieno ignorantia excuſet, vide per Dec. conſ. 160. *Giach.*

Feudum ipſum alienare.] Adde, quod hæc concluſio adeo eſt vera, vt talis alienatio etiam longiſſimo tempore præſcribi nõ poſſit. Ita tenet Andr. de Iſern. in d. cap. Imperialem. ver. nullius temporis præſcriptionem, quem Doct. ibi communiter ſequuntur, vt firmat Marian. Socin iun. conſ. 115. num. 4. vol. 2. Pariſ. conſilio 23. num. 158. volum. 1. *Gouean.*

Vaſallus non poteſt feudum ipſum alienare ſine conſenſu do- 1 *mini.*] Indubitatum eſt, vaſallum † feudum ſine domini conſenſu alienantem iure ſuo cadere, eoque priuari. tit. 5. in fine tit. 13. tit. 18. §. vlt. tit. 21. §. ſi quis miles. lib. 1. F. tit. 9. in princ. tit. 24. §. vlt. tit. 26. §. feudum ea lege datum. tit. 38. tit. 44. tit. 52. 2 §. ſi quis vero. & tit. 55. in princ. verſ. callidis. lib. 2. F. Cuius † ratio refertur in d. tit. 24. §. vlt. lib. 2. Feud. nimirum hæc: quod vaſallus ſine conſenſu domini alienando, dominum contemnere uideatur, ut ita illa priuatio ſit quædam quaſi ultio contumeliæ illatæ domino. Rol. a Valle conſ. 2. num. 136. uol. 1. Vulteius lib. 1. de feud. cap. 11. nu. 41. Borcholt. in Comment. in conſuet. feud. cap. 8. num. 34. Vt 3 autem uaſallus † ob alienationem a ſe factam feudo exuatur; duo maxime coniunctim requiruntur. Prius eſt, ut uaſallus ſciens feudum eſſe alienet. Ignorantia quippe qualitatis rei excuſat uaſallum. d. tit. 26. §. ſi uaſallus feudummodo ignorantia illa non ſit affectata. ſiquidem illa 4 in iure pro ſcientia habetur. † Quia uero ignorantiæ probatio eſt difficilis: iuramento uaſalli affirmantis ſe ignoraſſe id decidendum relinqui ſolet. titul. 42. in princip. libr. 2. F. Schrader. in tractat. feud. part. 9. capit. 1. numero 45. D. Bocer. claſſ. 5. diſput. 20. the. 74. edit. 2. Vulteius dict. capit. 11. numero 42. Gail. lib. 2. obſeruat. 48. numero 23. & ſeq. Alterum eſt, ut alienatio effectum ſuum ſortita conſummata, adeoque translatio poſſeſſionis facta ſit. Sola enim conuentio

de

QVÆST. XXXI.

1 *Vulgaris eſt concluſio in materia feudorum, quod vaſallus, non poteſt feudum ip-* a *ſum* [a] *alienare ſine conſenſu domini, de qua eſt tex. expreſſus in cap. Imperialẽ. de prob. alie. feud. per Frid. & ſi alienauit, alienatio ipſa nihil valet, ipſe*

de alienando feudo non ſufficit: ſed & poſſeſſionis traditio neceſſaria eſt ad hoc, vt vaſallus feudum ſuum ex alienationis cauſa amiſiſſe dicatur, per textum in titul. 52. in princip. verſic. hortatu itaque, ibi, ſine ipſorum permiſſu diſtrahere. & in dict. titul. 55. in princip. verſic. callidis. ibi, feudum vendunt, & in alijs transferrunt. li. 5 2. F. Proprie † namque alienatũ non dicitur, quod adhuc in vendentis, vel alterius domino manet. l. alienatum 67. ff. de verbo. ſignificat. Atque ita docent Andr. de Iſernia, Aluarot. Præpoſ. & Matth. de Afflict. in capit. 1. §. ſi inter pares. de lege Corrad. Clarus noſter hic n. 3. Emanuel Soarez. in theſ. recept. ſentent. littera F. n. 71. Roſenthal. in tract. feud. cap. 6. membr. 1. concluſ. 12. Bocer. d. diſput. 20. the. 77. Vult. d. nu. 42. verſ. ſecundũ, &c. Schrader. d. part. 9. c. 1, num. 32. alijq; per hos cumulatim adducti. *Harprec.*

b *Priuatur feudo.*] Hic ſcias, quod ius priuandi vaſallum feudo non tranſit ad hæredes, commune vide per Oſaſc. deciſ. 77. numer. 11. & in collect. mea commu. opi. in verb. ius 33. Hic adde, quod feudo priuatur vaſallus ob cauſas, quibus pater poteſt exhæredare filium, & donator reuocare donationem; vide per Iacobin. eod. tract. in verbo, dictique vaſalli, ſub numer. 41. & 47. et de obligationibus vaſalli ad dominum, & econuerſo dixi alias. Hic adde quod quando vaſallus facit pactum cum domino de non alienando, non poterit etiam alienare in caſibus, alias à iure permiſſis, commune per Roland. in conſil. 81. numer. 19. etiam dixi in collect. mea commun. opin. verb. vaſallus, numer. 14. *Giach.*

c *Quod, ſi contractus ipſe alienationis fuit ex aliquo alio capite nullus.*] Adde hac de re videndos Curt. iun. de feud. part. 4. num. 108. Mozz. in tract. de feud. rubr. ex quibus cauſ. feud. amit. num. 135. Henric. a Roſenthal. dict. tract. feud. cap. 9. membr. 1. concluſ. 4. & alios, ab

autem alienans priuatur feu- b *do* [b] *vt ibi.*

2 c *Sed quæro, quid* [c] *ſi contractus ipſe alienationis fuit ex aliquo capite nullus, & inualidus, nunquid habebit locum etiam hoc caſu pœna priuationis? Reſp. quod non. Et eſt cõmunis ſententia, vt dicit Molin. in conſuet. Pariſ. feud. §. 21. n. 32. Nam ex actu nullo: ex quo domino præiudicium non infertur, non debet vaſallus pœnam pati. Et hęc opin. mihi placet, quando non eſſet ſecuta actualis traditio, rei feudalis, ſed ſolummodo ficta traditio, puta per conſtitutũ. Nã quando contractus eſt nullus, etiam conſtitutum in ipſo contractu appoſitum eſt nullnm. Sed ſi eſſet ſecuta actualis, & vera traditio, non credere vaſallũ hoc caſu debere excuſari a priuatione. Nã DD. in hac materia loquẽtes conſiderant pręiudicium domini potius in traditione ipſius rei feudalis, quam in alienatione, vt ſtatim dicam.*

3 *Sed nunquid ad hoc, vt vaſallus alienãs feudo priuetur, requiritur vltra alienationẽ, quod ẽt ſubſecuta ſit traditio ipſius rei feudalis? Reſp. ꝙ ſi, alias autẽ, non facta traditione, non cadit feudo. Ita tenet Andr. de Iſern. in d. c. Imperialẽ, §. callidis, ver. Pęna in iſtis. Nã qui alienat, & tradit, facit quicquid poteſt, ut feudum in aliũ trãsferat, ideo pęnã meretur, tanquã de actu prorſus conſũmato; ſecus aũt qui alienat, & nõ tradit. Faciunt quę dixi ſupra hoc eod. li. §. emphyteuſit, q. 13. ver. Sed nũquid.*

4 *Sed quid ſi non interueniat vltra alienationem vera, & actualis traditio rei feudalis, ſed tantũmodo ficta, puta per clauſulã conſtitutio, vel precarij? Reſp. quod talis traditio ficta ſufficit ad hoc, vt ipſe alienans priuetur feudo. Ita tenet Paul. de Caſt. in l. 1. §. ſi rẽ depoſitã n. 2. ff. depoſiti. & hæc eſt crebrior ſententia, vt dicit Mol. in conſuet. Pariſ. feud. §. 13. gl. 5. n. 4. Tiraq. de cōſtituto, in 37. limit. n. 5. & 6. Licet. n. conſtitutum ſit fictus modus trãsferendæ poſſeſſionis: tamẽ per p ſum conſtitutũ transfertur vera poſſeſſio. Nihilominus, quidquid ſit de rigore iuris, mihi de æquitate magis placet alia opi. ut ſ. requiratur vera, & actualis traditio. Nã qui ficte tradit, vere dici non poteſt feciſſe, quidquid potuit.*

5 *Itẽ quæro, quid ſi vaſallus in alienatione feudi proteſtetur, ſe alienare ſaluo, & reſeruato* d *conſenſu* [d] *domini, vel ſeluo iu-* e *re* [e] *directi dominy, nũquid talis proteſtatio illũ excuſabit, vt non cadat a feudo? Reſp. ꝙ talis proteſtatio eum nõ releuat, ſi poſt talem alenationẽ ſecuta ſit traditio. Ita dixit notabiliter Bald. in l. vnica. nu. 56. C. de his, quę pœnę nom. et hæc concluſio cõter tenetur, ut dicit Iaſ. in l. non ſolũ. §. morte, n. 27. ff. de oper. noui nũcia. Et eam dicit eſſe cõmunẽ Dec. conſ. 44. n. 4. Videtur. n. hoc caſu factũ contrarium proteſtationi, quod magis attenditur, quam ipſa preſtatio.*

Bene verũ eſt, quod ſi proteſtetur ſe alienare ſaluo conſenſu domini, et nõ aliter, nec alio f [f] *modo, talis proteſtatio verbis ita geminatis concepta re leuat, ita quod vaſallus feudum non perdit, etiamſi ſecuta fuerit traditio. Ita ſingulariter dixit Bal. in c. 1. §. ſi. poſt num. 5. verſ. Sed pone quæ fue. prima cauſa benef. amit. quem ſequũtur communiter Cano. vt dicit Ripa li. 3. reſponſorum. c. 1. nu. 3. Quia illa verba, & non aliter, nec alio modo, ſunt prorſus rereſolutiua ipſius alienationis, adeo vt non accedente cõſeuſu domini, non poſſit dici vaſallus feudum ipſum alienare voluiſſe. Vide quæ dixi in d. q. 13. verſ. Item quæro.*

6 *Sed quid ſi vaſallus* [g] *poſt* g *alienationem recuperet feudũ nunquid propterea euitabit pęnam priuationis? Reſpõ. quod non. Ita tenet Bart. in l. ſequitur. §. item Labeo. in fin. ff. de vſucap. & ita cõmuniter concluditur, vt dicit Alex. in l. ſi ame. nu. 3. ff. ad l. Falc. & dicit Bertrand. conſ. 2. nu. 6. libro 2. in 2. parte, quod ita intelliguut communiter Doct. Et hanc concluſionem dicit eſſe communem Curt. iun. de feud. in 4. parte principali, in vltima cauſa amiſſionis feudi, in 1. regul. q. 15. Cum enim vaſallus propter alienationem cadat ipſo iure a feudo, ſtatim facta alienatione, & ſecuta tradictione, eſt ius domino quæſitum, quod deinde ſine facto ipſius domini ab eo auelli non poteſt:* h *dixi in d. q. 13. verſ. ſed quid ſi* [h] *emphyteuta.*

his recenſitos. *Harprec.*

d *Conſenſu domini.*] Itẽ quod non valeat huiuſmodi alienatio facta ſub conditione haud purificata, vide plene, atque in termini per Rol. conſil. 63. vol. 4. ubi in facti contingentia reſpondit pro cathedra Senogali. *Giach.*

e *Saluo iure.*] Dixi alias, item de clauſula ſaluo iure dominij, uide quã uim habeat, per Duaren. titul. 6. caut. 64. numer. 2. *Giach.*

f *Et nõ aliter, nec alio modo.*] Vide ſup. §. Emphyteuſis, quæſt. 13. limita, niſi ubi res alienata eſſet difficilis recuperetionis, ut quia eſſet caſtrum munitum, alienatum, & traditum, per Gram. deciſ. 49. nu. 4. *Giach.*

g *Quid, ſi vaſallus poſt alienationẽ recuperet feu-* 6 *dum.*] Quamuis † uaſallus penitentia ductus, poſt alenationem incontinenti recuperet feudum: nihilominus tamen pęnã priuationis incurrit. Tũ quia tex. in c. 1. quid iuris ſit, ſi poſt alienationem feudi, &c. tit. 44. lib. 2. F. generaliter, & indiſtincte loqui- 7 tur † Tũ quia nemini ius quæſitum auferri poteſt, l. id, quod noſtrum 11. ff. 8 de reg. iur. Tum † etiam quia fur, licet confeſtim domino rẽ furtiuam reſtituat: ab actione tamen furti ſe hoc ipſo non eximit, l. quia ea mente 65. ff. de furt. Atque his, aliiſque rationibus permoti hanc ſẽtentiam tuentur, præter Clarũ, et ab eo hic relatos Schrader dict. tract. feud. p. 9. cap. 1. n. 17. Vulteius d. li. 1. feud. cap. 11. nu. 43. D. Bocer. d. diſput. 20. the. 79. Fachin. libr. 7. controuerſ. iur. cap. 84. & Rudinger. libr. 1. uar. lect. iur. c. 77. ubi in utramque partem hanc quæſtionẽ examinat. *Harprec.*

h *Sed quid ſi emphyteuta.*] Vide quæ ibi dixi in Apoſtill. ſignata litter. E. quod non. *Giach.*

Quæ-

i *Quæro.*] Vide p Card. Pariſ.conſ.14.nu.11.Rol. omnino, & Nat. hic in conſ.479. ille in conſ. 57. vbi plene,& ad vtramque partem,& dix in coll.mea commu. opi. in ver.uaſallus.ſub nu.6. *Giac.*

An cadat a toto feudo, an autem ſolum ab ipſa parte, quam alienauit.] Quod† vaſallus partẽ feu-
9 di alienans, eam tantum partẽ perdat, æquitati & iuri feudali magis conſentaneum eſt, per textũ clariſſimum in c.1.ibi,ſi alienauerit totum, perdat totum: ſi partẽ, perdat partem,&c.de vaſall.qui cõt. conſtitut.Lothar. tit.38.li.2.F. & ibi Baro à Tautẽberck.nu.1.item in cap.1. §.item qui dominũ. verſ. illud enim eſt certum,quę fuit prima cauſ. benefic. amitt.tit.24.lib. 2. F. nec non in c.1.§.vlt.ibi, beneficium ſuũ vendiderit totum. de feudo ſine culpa non amitt.tit.21,libr.1 F. Hunque facit euidens ra-
10 tio: quod † vlterius progredi pęnæ motus non debeat,quam reperiatur delictum l.ex facto 43.§.vlt. ibi, ſatis enim punitus eſt in eo,&c.ff.de vulg.& pupill.ſubſtit.l. ſancimus 22. Cod.de pęn l. reſcriptum 6.ff. de his, quæ vt indig. auferunt. Et hãc opinionem omnes Doct. (excepto Baldo) tenere,teſtatur hic Clarus noſter. Eandẽ præter Interpretes hoc loco allegatos, defendunt Sonsbecc.in Comment.in vſus feud.parte 12.nume. 78. Blanc. in iuris feud Epitom.lib.2.cap.1. num. 70.Bocer.d claſſ.5.diſpu. 20.the.85.& Ioan.Rudinger.d.lib.1. var. lect. iuris feud. cap. 40. vbi ad contraria pulchre reſpondet. *Harprec.*

k *Omnes Doct.*] Pro hac communi adde Mat. de Afflict.in d. cap. 1.Imperialem. nu. 28. Bald. in c.1.§. hoc quoque, num. 13. de ſuc. feud. & eam communem dicit Tho. Grammat.dec.49. num.2 And.Tiraq. in l.ſi vnquã. verb.omnia nu.14. C. de renoc.dona. *Gouean.*

l *Et quibus dederit.*] Adde, quod vaſallus, cui conceſſum eſt feudum cum iſta clauſula, & quibus dederit, poterit de eo teſtari; commune per

7 *Sed pone, vaſallus habens feudum,alienauit ſine conſenſu domini ſolummodo vnam*
i *partem feudi; Quæro, [i] an cadat a toto feudo,an autem ſolum ab ipſa parte, quam alienauit? Reſp.Bald.in c. 1. §. ſi vero, num.1.qual.olim. feud. alien.pot. tenuit, quod totum amittat. Sed contra Bald. te-*
K *nent omnes [k] Doct. vt dicit Molin.in conſuet.Pariſ.feu.§. 13.gl.5.nu.7.Gl.autem in c.1. §.callidis, in uerbo, amittant. de probib. feud. alien. per Frider. tenuit, quòd cadit ſolum a parte alienata, & dicit Corn.conſ.67. in lit.K. libr.2. quod ita tenent communiter Doct. Hanc etiam concluſionem dicit eſſe communẽ Curt. iun.in d.4. parte in prima dubitatio. poſita poſt tres regulas amiſſio. feudi propter alienationem. Quod videtur ſatis rationabile, vt quis eatenus puniatur tantum, quatenus deliquit.Et hoc in propoſito cõmunem rationẽ appellat Ign. in l.3.§. ſi quis tabulas, nu.8. ff. ad Syllan. Et hæc opin. eſt etiam magis æqua,licet in puncto iuris forte opinio Baldi obtineret.*

8 *Vlterius quæro, quod ſi feudum eſſet acquiſitum pro ſe,*
l *& quibus [l] dederit, nunquid poterit vaſſallus id ſine conſen-*
m *ſu domini [m] alienare? Reſp. quod ſic.Eſt de hoc tex.in c.1. in prin.de feudo non hab.pror. na.feud.& eſt communis concluſio, vt dicit Curt. iun. in d. 4.parte, in 2.regul.q. 5. Dec. conſ.193.poſt.nu.5.verſ.Non obſtat fundamentum. Videtur enim dominus concedendo feudum cum illa clauſula, vſque a principio præſtitiſſe cõſenſũ cuique alienationi, quam de ipſo feudo faceret vaſallus.*

9 *Succeſſiue quæro, nunquid poſſit uaſallus alienare commoditates ipſius feudi? Reſp. quod ſic. Ita dicit Bald. in cap.1.§.aut ſi libellario, num. 3 in fin.quib.mod.feud. amit. & eſt communis opinio, ut atteſtatur Ruin.conſ.176. num. 1.lib.13. Quod tamen intellige, ut talis alienatio ualeat durante tantum uita ipſius alienantis,non autem in præiudicium eius, qui eſt ſucceſſurus in feudo. Et ita ſentire uidentur fere omnes Doctores de hac materia loquentes.*

10 *In propoſito huius materię quæro, ſi vaſallus alienauit generaliter omnia bona, quæ habet in tali loco, nunquid in huiuſmodi generali alinatione veniant etiam bona feudalia? Reſp. quod non.Tex.eſt in c.1.de cap.qui curiam vendũt, & ita dicunt cõmuiter Doct. vt ait Curt.iun.de feud.d.4.p. in vltima cauſa priuationis feudi,in 3.regul.colu.6.verſic. reſtat etiam.Ex quo enim vaſallus alinando bona feudalia incideret in pœnam, ſuccedit iuris concluſio vulgata, quod nemo cenſetur facere actum, propter quẽ incurret in pęnã. Aduerte tamen, ſi caſus de facto cõtingeret,quia aliud eſset quęrere,an bona feudalia venirẽt in huiuſmodi generali alienatione, quantum ad hoc, vt vaſallus caderet in pœnam, aliud autem eſſet quærere, an venirent quantum ad hoc, ne emptor remaneret deceptus, puta ſcilicet, ſi putaſſet ſe etiã illa acquirere, ignorans ea eſſe fendalia:hoc enim caſu conſiderata qualitate pretij, & valore bonorum, deberet Iudex cogere venditorem ad reſtitutionem pretij, quod veriſimiliter emptor credebat erogare in acquiſitionem illorum bonorum,quæ reperta sũt eſſe feudalia, ne qnis cum iactura alterius locupletetur.*

11 *Pone, vaſſallus reperitur*
n *in magna [n] aliqua neceſſitate conſtitutus; Quæro, nunquid poterit eo caſu feudum alienare ſine domini cõſenſu, propter illam magnam neceſſitatem, præſertim ſi eſſet fame oppreſſus? Reſpon. quod non. Ita tenet Bald. in cap.1. num. 2 .qualiter olim feud. pote. alien. & eſt communis concluſio, vt dicit Curt. iun. de feud.in 4. parte princ. in vltima canſa amiſſionis feudi,in 1.regula, quæſt.16. Quæ licet prima facie videatru nimis rigoroſa: tamen eſſet ſeruanda. Cum enim ſupremum dominium rei feudalis ſit apud dominium, non debet licere aliquo caſu vaſallo; de ipſare feudali diſponere ſine eius conſenſu.Bene credo,quod ſi eo caſu, quo ſcilicet vaſallus fame*

Rol.conſ.71.num.6. vol. 2. & dixi in collect. mea commun. opin. in verb. vaſallus.nu.12. *Giach.*

m *Alienare.*] Vide omnino per Iaſ.in l.2.& 3.C. de iure emphyt. col. 2. & 3. *Giach.*

n *Magna aliqua neceſſitate.*] Itẽ quod vaſallus feudum alienans irrequiſito domino, etiam ſi alienaſſet ob aliquam neceſſitatem, nõ valeat alienatio, cõmu.vide per Duen. ſub reg. 40. in 14. amplatione, & dixi in ead. collect.mea verſ.Vaſallus. n. 41. & non ſemper dominus tenetur conſentire vaſallo feudum alienare volenti, niſi in quatuor caſibus, de quib. vide apud Afflict. dec.265. num.68. *Giach.*

Vaſallus reperitur in magna aliqua neceſſitate
11 *cõſtitutus.*] Quod† vaſallus,etiam ob magnam neceſſitatem,inconſulto domino feudum alienare nequeat, apparet ex tit. 9. in princ. lib.2. feud. vbi IC. Feudiſta refert, quatenus potuerit olim ante Lotharij conſtitutionem feudũ alienari,inter alia dicit: neceſſitate ſuadẽte potuiſſe olim vaſallum domino inſcio,vel inuito partẽ feudi vendere. Vnde neceſſario ſequitur, per Lotharij conſtitutionem, qua illa alienandi licentia, quæ olim vaſallis competebat, ſublata eſt, etiã in caſu neceſſitatis alienationem feudi prohibitam eſſe. Preterea
12 †nemo cogitur emere, & vendere,vel conſentire in venditionẽ rei ſuæ,l.inuitum.11.C.de cõtrah. empt.l.nec emere. 16. C. de iure delib.nec de ſuo cuiquã benefacere quiſquã cõpelli poteſt. can. precariæ.5.§.decreuit.cauſ.10. q.2.Accedit, quod vt quis magna aliqua, & vrgenti neceſſitate permatur:non tamen poſſit ſub hoc prætextu ſuũ alteri auferre, & in quoquam præiudicare.l. id, quod noſtrum 11.ff. de reg. iur. c 3. ext. de furtis. Et illã concluſionem, vtpote communem, ſeruãdam eſſe, poſt alios, Clarus noſter hic affirmat.Eandẽ tenent Schrader.d.tract. feud. parte 8. c.1.num.20.& ſeq.D.Bocer.claſſ.5.diſput.20.the. 86.cum ſeq. *Harpręc.*

Domi

o *Domino ipſo ſciente,*
13 *& tacente.*] Quod † tacitus domini conſenſus ad feudi alienationẽ ſufficiat, poſt Clarũ noſtrum, & ab eo citatos, tenent alij communiter, Mynſing.cent.4. obſeru.87.Borcholt.in cõment.in conſuet.feud. c.8. n.72. Roſenth.in Synopſi iur.feud.c.9. conclu.11.& ceteri ab his citati.Tametſi Barthol.Camer.ad titul. 55.de prohib.feud. aliena. per Frider.lib.2.F.& Dn. Collega Bocer.d. diſp.20. theſ.88.lit.B.nõ abſque rationib. ſpecioſis diſſentiãt. *Harpr.*

p *Quod ſic.*] Item feudum quando ſit alienabile, vide Rim.iun.conſ.55. itẽ quod feudũ abſque cõſenſu domini, poſſit alienari per vaſallum proximiori, & immediatè ſucceſſuro; ſolidam, & indubitatã eſſe cõcluſionẽ atteſtatur Rol. in conſ.64.nu.19, & conſ. 2.n.36.vol.2.& dixi in collect.mea in verb. feudum, nu.95. *Giach.*

periret, dominus ab eo requiſitus nollet,vel ipſe acquirere vtile dominium, vel eius alienationi conſentire, poſſet per ſuperiorem ad id cogi.

12 *Quæro nunc,an valeat cõſuetudo, quod vaſalli poſſunt alienare feuda ſine conſenſu dominorum? Reſpon.quod ſic. Ita dicit Io. Raynal. in c.Imperialem.§.habito, colum.24. de probib.feu.alien.per Frideric. Et hæc videtur eſſe magis communis ſententia, vt dicit Curt.Iun.conſ.158.numer. 8. Sicut etiam videmus, quod in ceteris omnibus,quæ reſpiciũt feuda, conſuetudo vincit legem,& ipſa pro lege habetur.*

13 *Præterea quęro;dictum eſt quod vaſallus non poteſt ſine conſenſu domini feudum alienare, modo contingit,quod va-*
o *ſallus alienat feudum, [o] domino ipſo ſciente,& tacẽte,nunquid hoc ſufficiet pro conſen-*
p *ſu? Reſp. quod [p] ſic. Ita tenet gl. in cap.1.in verbo,ipſorum permiſſu.de probib.alien.feu. per Loth.quã ſequũtur cõiter Doct.vt ait Hieron. Schurf. conſ.134.n.3.inter cõſilia feud.Bruni.Aluar.in c.1.§.præterea,n.4.quib.mod.feud.amit.quẽ refert Iac.in verb.Et cũ pacto de non alien.n.20.& dicit Dec.conſ.144.in prim.verbis,quod illa gl.eſt cõiter approbata.Hanc etiã cõcluſ. dicit eſſe cõmunẽ Curt.iun.de feu.in 4.par. in vlt.cauſa priuationis feudi,in 2.reg.principali,col.1.Hanc eandẽ opin. tenuit gl.in d.§. præterea,in verb.regreſſum, quã parieer dicit eſſe cõmuniter approbatã,Claud.in l.quæ dotis,n.35.ff.ſol.matri. Nam vbicũque quis poteſt contradicendo actũ impedire, præſentia cum taciturnitate operatur conſenſum: quam tamen ego intelligo, vt procedat quando dominus ſciens per notabile tempus tacuit, puta per annum, alias ſecus.*

QVÆSTIO XXXII.

SVMMARIA.

Ex Claro.

1 *Vaſallus poteſt ſine conſenſu domini alium ſubinfeudare de feudo, quod ipſe habet.*
2 *Et quid ſi ſit feudum Eccleſiaſticum.*
3 *Et quid ſi ſit feudum decimarum.*
4 *Et quæ requirantur an hoc, vt talis ſubinfeudatio valeat.*
5 *Et an talis ſubinfeudatio fieri poſſit in præiudicium agnatorum.*
6 *Et an ſi ſecundus vaſallus velit tale feudum alienare requiratur conſenſus prioris, vel immediati domini.*

Ex Additionibus.

1 *An vaſallus abſque domini conſenſu alium de feudo ſuo ſubinfeudare poſſit.*
2 *Et quid, ſi feudum ſit Eccleſiaſticum.*
3 *Lege non diſtinguente, nec nos diſtinguere debemus.*
4 *Reſoluto iure datoris reſoluitur quod ius acceptoris.*
5 *An, & quatenus vaſſalus de feudo decimarum alium inueſtire queat.*
6 *Quæ ad ſubinfeudationem requirantur.*
7 *An, & quatenus ſubinfeudatio fieri poſſit in præiudicium agnatorum, remiſſiue.*
8 *Non ſolum vaſallus, ſed etiam ſubuaſallus feudum ſuum alij in feudum concedere poteſt.*

ADDITIONES.

a SVbinfeudare.] Fallit ſi ſit appoſitum pactum de non alienando, per Cæphalum in conſilio 197. numero 26. Item quod vaſallus poſſit irrequiſito domino,infeudare alium vaſallum de feudo, quod ipſe habeat, atque recognoſcit à domino, commune,vide per Duen. ſub regula 40. verſicul. limita primo, vbi communem atteſtãtes retulit, & in fin. citat Curt. ſublimitantem, & dixi in collect.mea commu.opin. verſic.vaſallus. numer.42. *Giach.*

Nunquid poſſit vaſallus ſine domini conſenſu aliũ ſubinfeudare.] Quod
1 vaſallo† licet abſque domini cõſenſu feudum ſuum, vel eius partem, alij uiciſſim in feudum concedere, pateſcit ex titulo quinto, ſed etiam rei verſ. per feudum tamen,& titulo 9. in principio, verſic. ſi verò, uel totum,& titulo uigeſimoſexto, §.beneficium,& tit.34.§.ſimiliter.lib.2.F.Et, poſt Clarum hic noſtrum, pro confirmatione huius pronunciati infinitas ferè auctoritates cumulat Henricus à Roſenthal.in tract.feud,cap.9.membr.1.concluſ.43.ſub littera A, *Harpr.*

QVÆST. XXXII.

1 *QVæro nunquid poſſit vaſallus ſine domini cõſenſu alium ſubinfeudare*
a *de feudo,quod ipſe habet? Reſpõ.quod ſic.Ita tenet gl.in c. quæ in Eccleſiarum,in verbo, Alienandi feudum, de conſtit. quam dicit eſſe cõmuniter approbatam Goz.conſ.62.nu.5. & eſt communis concluſio, vt atteſtatur Curt. iun. de feud. in q.4. principali, in vltima cauſa priuationis feudi, in 1. quęſt. 1. regulę. Et hoc vetuſtis, & noſtris moribns receptum eſt, vt dicit Zaſ. de feu. in 9.par.verſ.2.fallit.Non tamen potui hactenus reperire apud Doct.aliquam bonam rationẽ,cur ſtante generali prohibitione alinationis feudi ſit permiſſa ſubinfeud. cũ tamen nulla uideatur ſubeſſe cauſa ſpecialitatis ſatis concludens.*

2 *Et hæc quidem concluſio de plano procedit in feudo ſecu-*
b *lari: ſed [b] quid in Eccleſiaſtico? Reſp. Bald. in c.1. præterea,de ca. Cõrad.loquẽdo per verbum, forte.tenet,quod non*

2 b *Sed quid in Eccleſiaſtico.*] Quod † uaſallus non ſolum feudum Laicum, ſed Eccleſiaſticum etiam alij concedere in feudum poſſit, multiplex ſuadat ratio. Tum quia loca iuris feudalis omnia modo allegata, de ſubinfeudatione tractantia, abſque ulla diſtinctione inter Feudum Laicum, & Eccleſiaſticum, uaſallo ius tribuunt de feudo ſuo alium inueſtiendi. Aſt ubi lex non diſtinguit, nec nos diſtinguere debemus,lege de pretio 8. ff. de public. in rem act.
3 Tum † quia per ſubinfeudationem Eccleſiaſtici feudi conditio Eccleſiæ deterior non efficitur: ſiquidem uaſallus ſine fraude, & eiuſdem cõditionis perſonæ, & ſub ijſdem pactis, ſubinfeudationem facere iubeatur, teſte Claro noſtro hic numero quarto,& nos illud infra numero ſexto demonſtrabimus paulò accuratius.

Tum quia neque domino, neque feudi ſucceſſoribus ullum hic pręiudiciũ creatuur: quippe cum mortuo uaſallo, qui ſubinfeudauit, ius ſubinfeudari extinguatur, titulo quinto, §. Rurſus, libro primo. F. & titulo nono in principio, uerſiculo ſi autem diſſentiente. ibi. Si tamen etiam ſine Hærede maſculo deſcenden-
4 te, &c. libro ſecundo. F. Extincto † namque, & reſoluto